Remissyttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Till: li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: li.bb@regeringskansliet.se

Boverkets rapport 2026:16 – Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan enligt EU-direktivet om byggnaders energiprestanda

Remissinstans: Ideella Fastighetsägare
Datum: 2026 10 22
Diarienummer: LI2026/01167

Sammanfattning

Ideella Fastighetsägare tillstyrker i huvudsak Boverkets förslag om införande av krav på beräkning och redovisning av byggnaders klimatpåverkan under hela livscykeln samt gränsvärden för klimatpåverkan.

Vi anser dock att genomförandet behöver ta större hänsyn till mindre och icke-professionella byggherrars ekonomiska och administrativa förutsättningar.

Ideella Fastighetsägare vill särskilt framhålla att:

- **Regelverket bör tillämpas proportionerligt och med förenklade beräkningsförfaranden för mindre och standardiserade byggprojekt.**
- **Boverket bör tillhandahålla kostnadsfria beräkningsverktyg, schablonvärden och tydlig vägledning som minskar behovet av extern konsultkompetens.**
- **Staten bör inrätta ett särskilt, långsiktigt och tillräckligt finansierat stöd för energi- och klimatrelaterade åtgärder i byggnader som ägs eller förvaltas av ideella organisationer.**
- **Konsekvensanalysen bör kompletteras med en särskild bedömning av förslagets ekonomiska och administrativa effekter för ideella fastighetsägare.**

1. Ideella fastighetsägares särskilda förutsättningar

En stor del av det ideella fastighetsägandet består av byggnader som används för kultur, föreningsliv och andra samhällsnyttiga ändamål. Många av dessa byggnader utgör viktiga lokala mötesplatser, inte minst på mindre orter.

Ideella fastighetsägare skiljer sig i flera avseenden från kommersiella och professionella byggherrar. Verksamheten bedrivs ofta med begränsade ekonomiska och personella resurser, och många organisationer är beroende av ideella arbetsinsatser.

Nyproduktion förekommer förhållandevis sällan inom det ideella fastighetsägandet. När en organisation genomför ett nybyggnadsprojekt handlar det ofta om en omfattande investering som organisationen saknar tidigare erfarenhet av att genomföra.

Nya krav på beräkningar, dokumentation och uppföljning kan därför få förhållandevis stora konsekvenser för den enskilda organisationen, även om antalet berörda projekt totalt sett är begränsat.

Ideella Fastighetsägare anser att dessa förutsättningar behöver beaktas vid den fortsatta utformningen och tillämpningen av regelverket.

2. Behov av förenklad tillämpning och minskad administration (avsnitt 5 och 10)

Ideella Fastighetsägare anser att de föreslagna kraven på beräkning och redovisning av byggnaders klimatpåverkan bör genomföras på ett sätt som begränsar den administrativa och ekonomiska belastningen för mindre och icke-professionella byggherrar.

För ideella organisationer som endast undantagsvis uppträder som byggherrar kan kraven medföra ett omfattande behov av extern sakkunskap och ökade kostnader för projektering, klimatberäkningar och dokumentation.

Vi anser därför att regelverket, inom ramen för EU-direktivets bestämmelser, bör utformas så att det blir så enkelt och kostnadseffektivt som möjligt att tillämpa.

Det är särskilt angeläget att Boverket:

- **Utvecklar förenklade beräkningsförfaranden för mindre och standardiserade byggprojekt.**
- **Möjliggör användning av schablonvärden och standardiserade underlag där detta är förenligt med regelverket.**
- **Tillhandahåller kostnadsfria och lättanvända digitala beräkningsverktyg.**
- **Tar fram tydliga vägledningar och praktiska exempel anpassade för byggherrar utan egen specialistkompetens.**
- **Verkar för en enhetlig och proportionerlig tillämpning av dokumentations- och kontrollkraven.**

Utgångspunkten bör vara att kraven ska kunna uppfyllas utan mer omfattande administrativa insatser än vad som är nödvändigt för att uppnå regelverkets syfte.

3. Behov av ett särskilt statligt stöd för energi- och klimatåtgärder

Ideella Fastighetsägare anser att staten bör inrätta ett särskilt och långsiktigt stöd riktat till ideella organisationer för energi- och klimatrelaterade åtgärder i byggnader.

Många ideella fastighetsägare har begränsade ekonomiska resurser och saknar möjlighet att finansiera ökade kostnader genom kommersiella intäkter. Samtidigt fyller deras byggnader en viktig samhällsfunktion som lokala mötesplatser för kultur, föreningsliv och demokratiskt deltagande.

De föreslagna kraven på beräkning och redovisning av byggnaders klimatpåverkan kan medföra merkostnader för klimatberäkningar, projektering, dokumentation och extern sakkunskap. För ideella organisationer som endast undantagsvis genomför nybyggnadsprojekt kan dessa kostnader bli särskilt betungande.

Stödet bör omfatta såväl åtgärder för förbättrad energiprestanda och minskad klimatpåverkan som de merkostnader för utredningar, beräkningar och projektering som följer av nya myndighetskrav.

Stödet bör vara fristående från det befintliga investeringsbidraget till allmänna samlingslokaler. Detta bidrag är redan kraftigt översökt och ska tillgodose ett brett spektrum av investeringsbehov. Att även belasta det med kostnader som följer av nya energi- och klimatkrav skulle ytterligare öka konkurrensen om begränsade medel och riskera att tränga undan andra angelägna åtgärder.

Vid utformningen av ett särskilt stöd behöver hänsyn även tas till att många ideella organisationer bedriver verksamhet som är undantagen från mervärdesskatt och därför saknar möjlighet att dra av ingående moms. Stödet bör i dessa fall kunna omfatta även momskostnader.

Ett riktat statligt stöd skulle förbättra de ideella fastighetsägarnas förutsättningar att bidra till energi- och klimatomställningen utan att äventyra deras möjligheter att bedriva samhällsnyttig verksamhet.

Ideella Fastighetsägare är medvetna om att ett generellt stöd för energi- och klimatåtgärder har ett bredare tillämpningsområde än de regler för nyproduktion som behandlas i den aktuella rapporten. Vi anser emellertid att behovet bör uppmärksammas i samband med det samlade genomförandet av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda.

4. Kompletterad konsekvensanalys för ideella fastighetsägare (avsnitt 11)

Ideella Fastighetsägare anser att Boverkets konsekvensanalys inte i tillräcklig utsträckning belyser de ekonomiska och administrativa konsekvenserna för ideella organisationer.

Vi bedömer att merkostnaderna kan få större betydelse för denna grupp än för professionella byggherrar, eftersom organisationerna ofta saknar egen specialistkompetens och endast undantagsvis genomför nybyggnadsprojekt.

Boverkets konsekvensutredning behandlar bland annat effekterna för företag, offentliga aktörer och enskilda byggherrar. Ideella fastighetsägare har emellertid delvis andra förutsättningar än dessa aktörer.

De bedriver i regel inte fastighetsverksamhet i vinstsyfte och har begränsade möjligheter att fördela ökade kostnader på flera byggprojekt. För en ideell organisation kan även förhållandevis begränsade merkostnader påverka möjligheten att genomföra en planerad investering.

Ideella Fastighetsägare anser därför att konsekvensanalysen bör kompletteras med en särskild bedömning av hur de föreslagna kraven påverkar ideella organisationers möjligheter att uppföra nya lokaler.

Analysen bör särskilt belysa administrativa merkostnader, behovet av extern sakkunskap och organisationernas möjligheter att finansiera de åtgärder som krävs.

5. Sammanfattande ställningstagande

Ideella Fastighetsägare tillstyrker i huvudsak Boverkets förslag, men vill understryka vikten av att genomförandet blir proportionerligt och inte medför onödiga kostnader eller administrativa hinder för ideella organisationer som uppför nya byggnader.

Ideella Fastighetsägare förordar därför att:

1. **Boverket utvecklar förenklade beräkningsförfaranden, kostnadsfria verktyg och anpassad vägledning för mindre och icke-professionella byggherrar.**
2. **Staten inrättar ett särskilt, långsiktigt och tillräckligt finansierat stöd för energi- och klimatrelaterade åtgärder i byggnader som ägs eller förvaltas av ideella organisationer. Stödet ska vara fristående från befintliga investeringsbidrag och även kunna täcka merkostnader som uppkommer till följd av nya myndighetskrav.**
3. **Konsekvensanalysen kompletteras med en särskild bedömning av förslagets effekter för ideella fastighetsägare.**

Med dessa synpunkter ser Ideella Fastighetsägare positivt på ett genomförande av regelverket som förenar minskad klimatpåverkan med rimliga ekonomiska och administrativa förutsättningar för ideella organisationer.

Stockholm dag som ovan

Ideella Fastighetsägare:

Kenneth Lundmark
Förbundschef
Bygdegårdarnas Riksförbund

Nina Andersson
VD
Folkets Hus och Parker

Simon Svensson
VD
Våra Gårdar

Jan Nordwall
Generalsekreterare
Sveriges Hembygdsförbund